

Finanšu ministrija

Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības fondu un Atveseļošanas fonda plāna ieviešanas statusu 2023. gada decembrī – 2024. gada janvārī

23.01.2023. izskatīts finanšu ministra vadītā ES fondu tematiskās komitejas sēdē

- Izpildot Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2023. gada 14. novembra sēdes protokola Nr. 57 47. § 7. punktu (TAP ID 23-UZ-592) Finanšu ministrija (turpmāk – FM) ar 2023. gada decembri reizi divos mēnešos (otrā mēneša pēdējā nedēļā) bez saskaņošanas ar citām iestādēm iesniedz operatīvo informāciju par Eiropas Savienības fondu (turpmāk – ES) un Atveseļošanas fonda ieviešanas statusu.
- Izpildīts [Ministru prezidenta 2023. gada 23. decembra rīkojums Nr. 2023/1.2.1.-335 "Par Eiropas Savienības fondu tematisko komiteju"](#) 5.punkts: Tematiskās komitejas vadītājam ne retāk kā reizi sešos mēnešos iesniegt MK informāciju par komitejas darba gaitu (piemēram, attiecīgo informāciju iekļaujot FM regulārajos ES fondu ieviešanas ziņojumos MK).
- Ziņojums sagatavots uz 12 lapām.

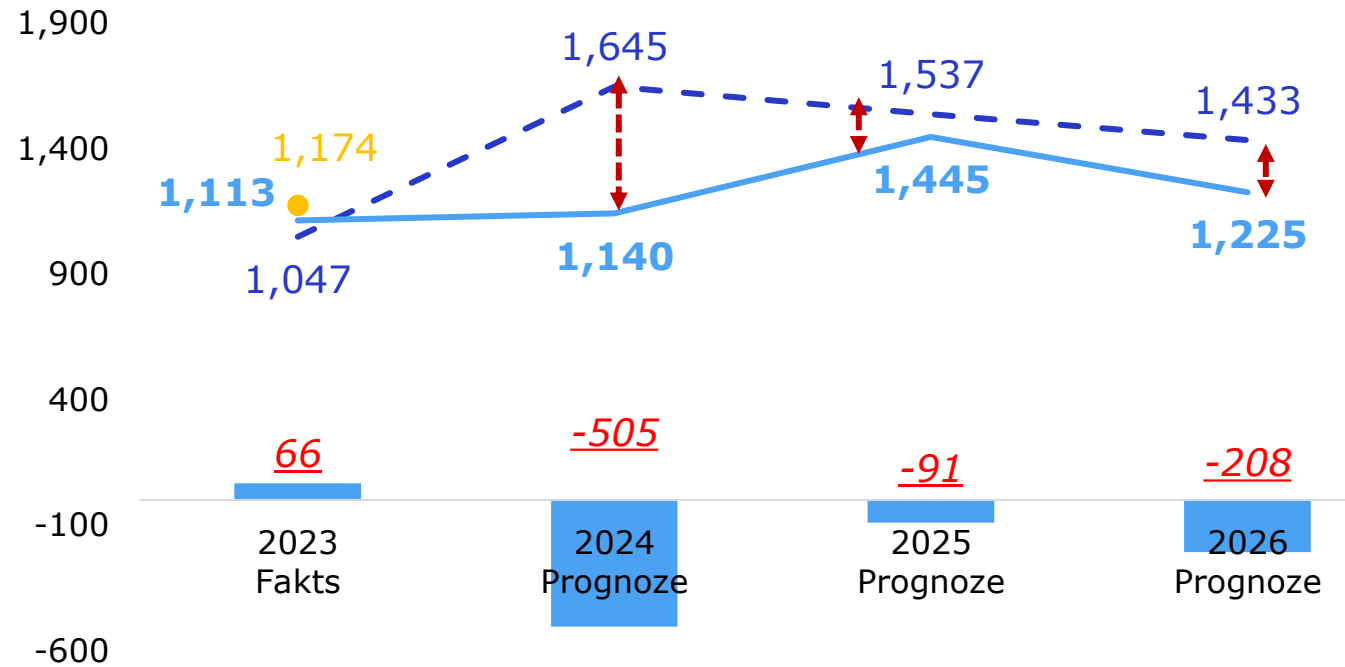

Finanšu ministrija

Valsts budžeta izdevumi ES fondu un Atveseļošanas fonda investīcijām: 2023. gada prognoze 1 174 milj. EUR izpildīta 95%. Risks nesasniegt plānoto investīciju apjomu 2024.-2026. gados

- Ministrija strādā pie steidzamiem pasākumiem, lai valsts ekonomiskai attīstībai izmantotu visas valsts budžeta izdevumu iespējas 2024. gadā – konstatēts risks neizmantot virs 500 milj. EUR.
- 2024. gadā prognozējami izdevumi mazākā apmērā (līdz 505 milj. EUR), jo:
 - 150 milj. labāka izpilde 2014-2020 perioda projektos - izmaksāti 2023. gadā;
 - ~155 milj. 2014-2020 perioda projektu kavējumi (t.sk. pabeidz par savu naudu vai finansē no 2021-2027 perioda);
 - ~150 milj. jauno investīciju (AF un 2021-2027) tempu kavējumi;
 - ~50 milj. projektu ietaupījumi, neattiecināmi izdevumi.

16.01.2024. aktualizētās ES fondu 2014-2020, 2021-2027 un Atveseļošanas fonda budžeta izdevumu prognozes, milj. EUR

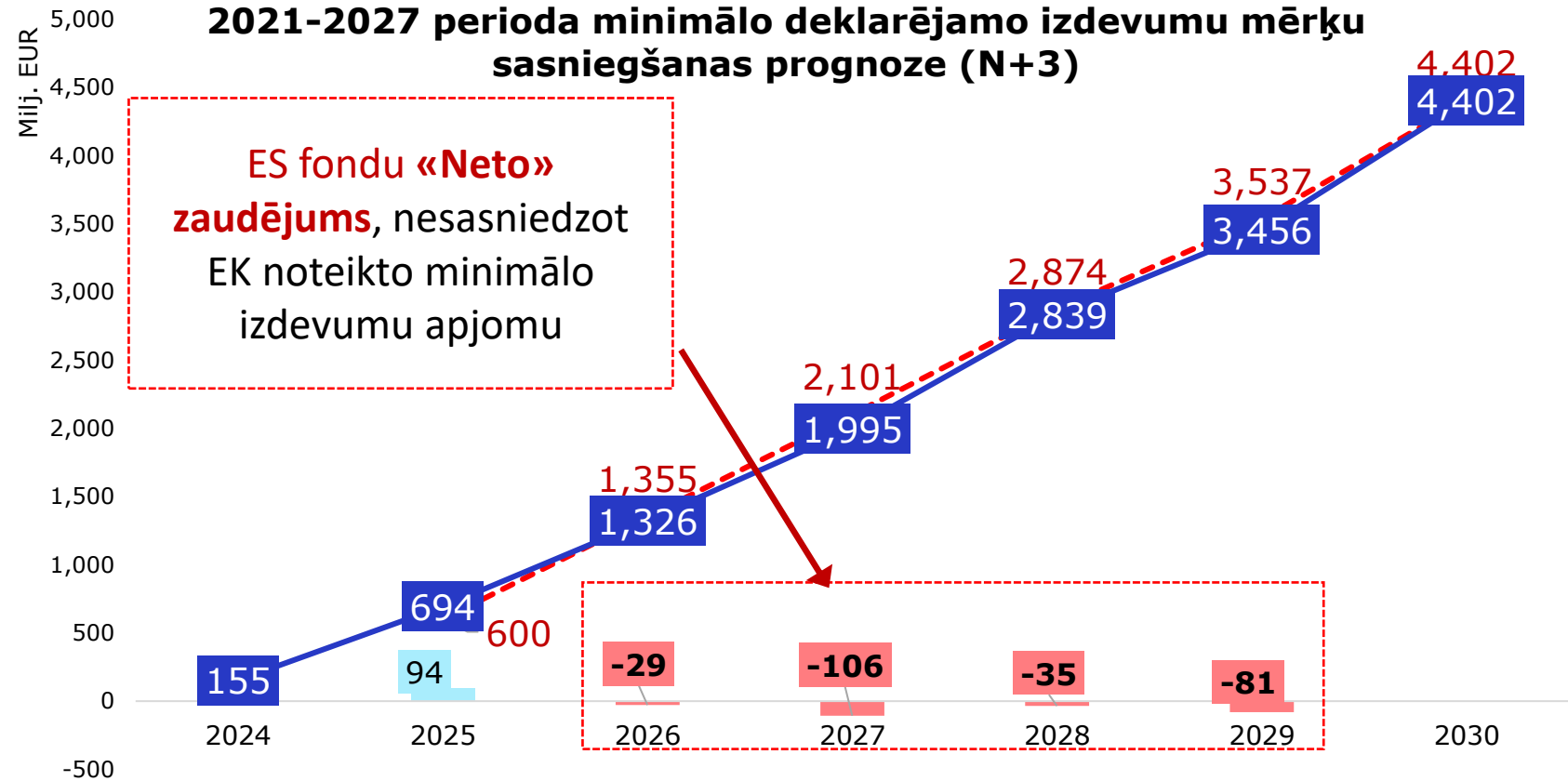
- 1. prognožu izmaiņas
- 2. 19.09.2023. prognoze
- 3. 16.01.2024. prognoze
- 4. Budžeta prognoze 2023. gada februārī

Finanšu ministrija

Ja netiek paātrinātas 2021-2027 perioda investīcijas, Latvija var zaudēt ES finansējumu saskaņā ar EK regulējumu, atbilstoši noteikto minimālo deklarējamo mērķu neizpildei (N+3)

- Lai nezaudētu 2021-2027 perioda ES finansējumu, **budžeta izdevumiem 2025. gadā jābūt ~750 milj. EUR - jāpieaug par ~150 milj. EUR.**

1. Potenciālā Eiropas Komisijai pieprasāmo izdevumu rezerve atbilstoši budžeta prognozei
2. Eiropas Komisijai pieprasāmo maksājumu mērķis (N+3), lai nezaudētu ES fondu neto piešķirumu
3. 16.01.2024. Eiropas Komisijai pieprasāmo maksājumu (N+3) izpilde atbilstoši CFLA/ministriju maksājumu prognozēm

Finanšu ministrija

ES fondu tematiskās komitejas 23.01.2023. sēdes lēmumi nekavējošai rīcībai 2021-2027 perioda risku mazināšanai un investīciju portfeļa optimizācijai

1. Konceptuāli atbalstīta 2021-2027 Programmas grozījumu izstrāde.
- 2. Ministrijām līdz 2. februārim jāiesniedz FM konkrēti priekšlikumi investīciju optimizēšanai, kas**
 - 1) paredz potenciālo projektu gatavības stadiju tūlītējai naudas plūsmas uzlabošanai (n+3 mērķu izpildi);
 - 2) ir vērsti uz ekonomisko izaugsmi un strukturālu tautsaimniecības izaicinājumu risināšanu,
 - 3) ir saistīti ar VRP uzdevumu izpildi
 - 4) VM, IZM, VARAM, EM, IeM izvērtē jau iesniegtos priekšlikumus un sniedz viedokli FM.
- 3. FM sadarbībā ar EM veikt priekšlikumu ekonomisko novērtējumu, un kopā ar FM priekšlikumu ES fondu finansējuma avotiem izskatīt ES fondu tematiskajā komitejā februāra vidū.**
- 4. FM 2024.gada 2. ceturksnī iesniegs MK Programmas grozījumu projektu.**

Finanšu ministrija

Prioritātes 2024. gadam ES fondu un Atvесеjоšanas fonda investīciju ieviešanā

2021.-2027. ES fondi:

ES finansējums
4,4 mljrd. EUR

- **Nekavējoša investīciju optimizācija** un regulējums, lai pilnībā izmantotu ES finansējumu un budžeta iespējas valsts attīstībai (t.sk. programmas grozījumi)
- Projektu atlases un investīciju īstenošana

NOSLĒDZIES **2014.-2020. ES fondi:**

ES finansējums
4,6 mljrd. EUR

- Lai izmantotu ES fondus atbilstoši prognozei, vēl plānoti pēdējie atbalsta **maksājumi projektos** (indikatīvi 305 milj. EUR).
- Atsevišķu projektu pabeigšana ar 2021-2027 ES fondu vai pašu finansējumu

Atvесеjоšanas fonds (AF):

ES finansējums
1,97 mljrd. EUR

- MK regulējuma izstrāde, projektu atlases
- **2023. un 2024. gadu rādītāju izpilde**

Finanšu ministrija

Detālākai informācijai

**ES fondu un Atveseļošanas fonda investīciju
ieviešanas progresa dati**

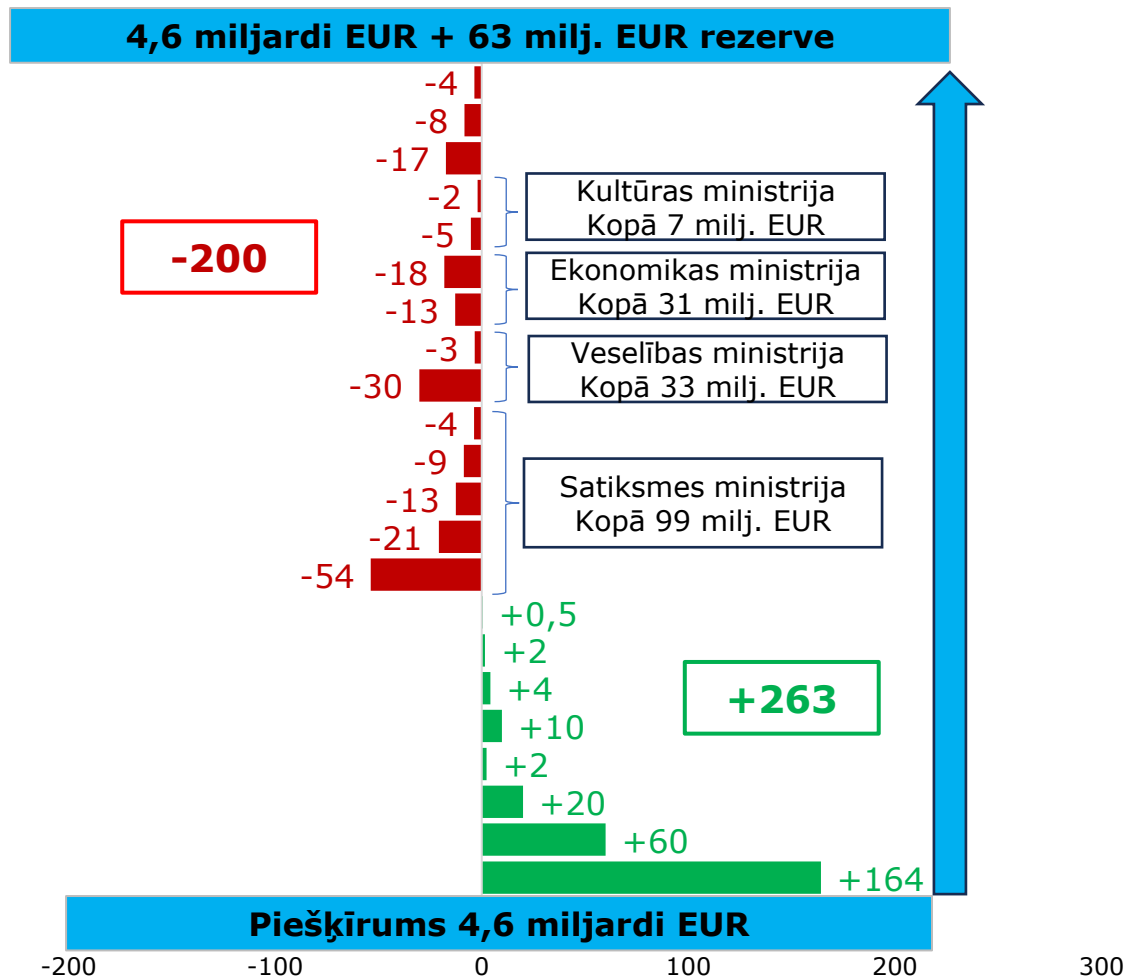
Finanšu ministrija

Kopsavilkums par 2014–2020 perioda investīciju finanšu rezultātiem (Periods noslēdzies 31.12.2023.)

2014-2020 ES fondu perioda deklarējamo izdevumu prognoze, ES fondu daļa (16.01.2024.)

Šobrīd **prognozējams saņemt ~100% Kohēzijas fonda, ERAF, ESF finansējumu** – projektos neizmantotais finansējums un citi **riski kompensējas** ar budžeta virssaistību izdevumiem, finansējuma pārdalēm u.c.*

- Investīciju prognoze
- LM projekti
- IZM projekti
- VARAM projekti
- Citi KM projekti
- Lielās Ģildes projekts
- Citi EM projekti
- LIAA projekti
- Citi VM projekti
- PSKUS A2 korpusa lielais projekts
- Citi SM projekti
- "Rīgas satiksme" projekti
- "Pasažieru vilciens" elektrovilcienu projekts
- Kundziņsalas projekts
- "Latvijas Dzelzceļš" projekti
- Pārdale DI projektiem Zemgalē un Latgalē
- Pārdale ārstniecības uzlabošanai ārpus Rīgas
- Pārdale BKUS
- Pārdale RAKUS
- Pārdale "Daugavpils satiksme"
- Pārdale Austrumu maģistrāles projektam
- Apkures kompensācija mājsaimniecībām (SAFE)
- Virssaistības
- Piešķirums

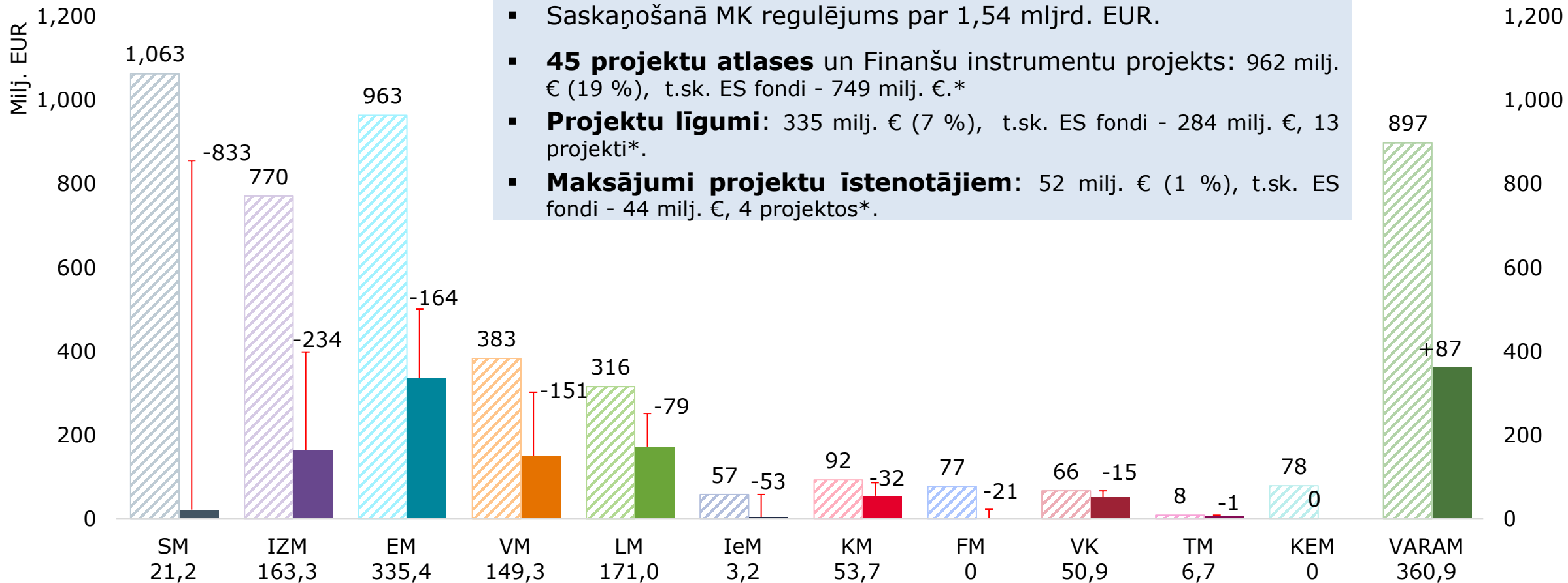
*Kopējā programmas izpildes prognoze ~ 99,98%. Specifiskajā fondā JNĪ, kas mērķēts tikai NEET jauniešu atbalstam, iespējams, paliks neizmantoti 864 732 EUR mērķa grupas zema pieprasījuma dēļ (JNĪ nav pārdalāms citiem mērķiem).

Finanšu ministrija

2021-2027 perioda investīciju MK noteikumu apstiprināšanas plāna izpilde 2023. un 2024. gadā kumulatīvi (ES fondi un nacionālais finansējums)

- **MK noteikumu** apstiprināšana: 1.31 mljrd. EUR no kopā 2,8 mljrd. EUR plānotiem 2023.gadā (47%); Pieaugums par 610,2 milj. EUR kopš 14.11.2023.
- Saskaņotā MK regulējums par 1,54 mljrd. EUR.
- **45 projektu atlases** un Finanšu instrumentu projekts: 962 milj. € (19 %), t.sk. ES fondi - 749 milj. €.*
- **Projektu līgumi:** 335 milj. € (7 %), t.sk. ES fondi - 284 milj. €, 13 projekti*.
- **Maksājumi projektu īstenošanai:** 52 milj. € (1 %), t.sk. ES fondi - 44 milj. €, 4 projektos*.

- Plāns uz 2024.gada beigām kumulatīvi, pa ministrijām, milj. EUR (kopā plāns 4,7 mljrd. EUR)
- Tumšās kolonnas: Izpilde uz 16.01.2024 pa ministrijām, milj. EUR (kopā izpilde 1,31 mljrd. EUR)
- Neizpilde pret 2023.gada plānu

* Dati uz 12.01.2024, % no kopējā finansējuma (ES fondu un nacionālais līdzfinansējuma 5 179 milj. €, t.sk. ES fondi 4 402 milj. €)

Finanšu ministrija

Atveseļošanas fonda 1,97 mljrd. EUR investīciju regulējuma izstrāde

Vēl jāapstiprina MK regulējums - 179 milj. €

Apstiprināts MK

07.11.2023.
75,5%

16.01.2024.
1,79 mljrd. € - 91%
(62 ieviešanas nosacījumi no 70)

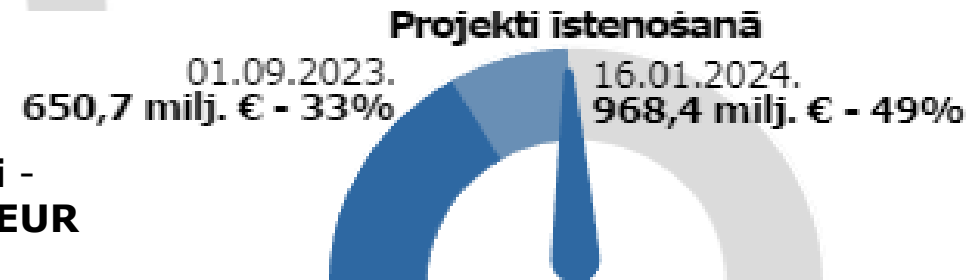
Rādītāji

- 2024.gadā jāizpilda 22 no 30 2023. gada rādītājiem 275,1 milj. EUR saņemšanai no Eiropas Komisijas un 43 no 44 2024.gada rādītājiem 334,8 milj. EUR saņemšanai.
- ! Risks: 2023. gada rādītāja izpildei Labklājības ministrijai (LM) par senioru māju būvniecību.** No AF plānā noteiktiem 17 līgumiem ar pašvaldībām par kopā 69 milj. EUR iesniegti tikai 4 projekti par 15 milj. EUR (zema pašvaldību finanšu kapacitāte, sadārdzinājums). **FM un LM notiek ekspertu sarunas ar EK par iespējamiem risinājumiem.**

Projektu atlases, līgumi

- Veikti maksājumi - 3,2%, 62,4 milj. EUR**

Finanšu ministrija

Konsultatīvs atbalsts pašvaldībām EK regulējuma piemērošanai uzņēmējdarbībai nepieciešamās publiskās infrastruktūras projektu ieviešanā

- *Lai sekmētu uzņēmējdarbībai nepieciešamās publiskās infrastruktūras investīciju ieviešanu atbilstoši ES regulējumam, īpaši attiecībā uz ierobežojumu atbalsta piešķiršanai mērķorientētai infrastruktūrai saskaņā ar Komisijas Regulas Nr. 651/2014 56. pantu, Centrālā finanšu un līgumu aģentūra sadarbībā ar FM un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju ir izstrādājusi “**Vadlīnijas pašvaldībām Komisijas Regulas Nr. 651/2014 56. panta piemērošanas risku vadībai Eiropas Savienības fondu projektos**”. Vadlīnijas ir saskaņotas ar Eiropas Prokuratūru, Latvijas Lielo pilsētu asociāciju un Latvijas Pašvaldību savienību.*

Vadlīnijas publicētas 2023.gada 22.decembrī CFLA tīmekļa vietnē <https://www.cfla.gov.lv/lv/pasvaldibam-komisijas-regulas-nr-6512014-56-panta-piemerosana-risku-vadibai-es-fondu-projektos> un VARAM tīmekļa vietnē <https://www.varam.gov.lv/lv/noderiga-informacija>, kā arī 2023.gada 27.decembrī ir nosūtītas pašvaldībām, kas īsteno projektus atbilstoši augstāk minētās regulas 56.pantam*.

***Izpildīts atbilstoši MK 2023.gada 17.oktobra sēdes protokola Nr. 52 (23. §, 3.punkts) uzdevumam** FM sadarbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju sagatavot vadlīnijas (metodisko materiālu) par Eiropas Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regulas (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu, 56. panta "Ieguldījumu atbalsts vietējai infrastruktūrai" piemērošanu uzņēmējdarbībai nepieciešamās publiskās infrastruktūras gadījumā, īpaši attiecībā uz nosacījumu, ka atbrīvojumu nepiešķir mērķorientētai infrastruktūrai, Finanšu ministram informējot MK par vadlīniju pieejamību. (TAP ID 23-UZ-532)

Finanšu ministrija

Turpmākā rīcība

- ES fondu **tematiskās komitejas** sanāksmes – priekšlikumi un vienošanās par nekavējoši virzāmiem 2021-2027 perioda programmas grozījumiem un citiem pasākumiem **optimālākām ES fondu investīcijām un paātrināšanai**
- Līdz 30.06.2024. FM iesniegs MK 2021-2027 perioda **programmas grozījumu** priekšlikumu

Pielikumā: detalizēta informācija par

- 1) ES fondu 2021.-2027.gada plānošanas perioda investīciju ieviešanas nosacījumu izstrādes progresu (1. pielikums);*
- 2) Atveseļošanas fonda MK noteikumu un informatīvo ziņojumu izstrādes laika grafika riskiem (2. pielikums);*
- 3) Kavētajiem un izpildes procesā 2023. gada un 2024. gada Atveseļošanas fonda plāna atskaites punktiem/mērķiem (3. un 4.pielikums);*
- 4) ES fondu un Atveseļošanas fonda plāna ieviešanas progresu (5. un 6.pielikums).*

Vairāk informācijas par ES fondu, Atveseļošanas fonda aktualitātēm: www.esfondi.lv. FM turpinās regulāri informēt valdību un sabiedrību ar progresa ziņojumiem reizi divos mēnešos un diviem pusgada ziņojumiem. Vairāk informācijas projektu iesniedzējiem un īstenotājiem: www.cfla.gov.lv.

Finanšu ministrs

Līva Jirgensone 22007068
liva.jirgensone@fm.gov.lv

A. Ašeradens